

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór d e n 15^{en}
der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
Prof. A. M. SPRENGER.

Girorekening

No. 133550 « ROTTERDAM.

Alle correspondentie te
richten aan het Secretariaat
Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23;
Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penning-
meester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de
Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

SEPTEMBER.

Het voor onze succulenten zoo gunstige zomertijdperk spoedt ten einde. De ervaren liefhebber weet wel wat dit beteekent en welke maatregelen nu genomen moeten worden. Wij meenen echter aan onze pasbeginnende verzamelaars verplicht te zijn hier in enkele woorden mede te deelen, wat gedaan moet worden om zich voor teleurstellingen te vrijwaren en de planten in goeden doen te houden. De dagen korten, de zonnewarmte verminderd, de nachten worden langer en koeler, bijgevolg hebben de vetplanten niet meer zooveel behoefte aan water als in den warmen zomertijd.

Het is vooral het overmatig en onondeelkundig gieten in den herfst, dat zooveel slachtoffers eischt, en hiertegen willen wij dan ook met nadruk waarschuwen.

Giet niet in den blinde weg, doch beschouw eerst uw planten stuk voor stuk en geef alleen dezulken water van welke de aarde aan den drogen kant is. Giet alleen des voormiddags, dan zijn de planten tegen den avond weer opgedroogd. Men zal bemerken, dat om dezen tijd sommige potten niet elke dag meer behoeven begoten te worden, giet deze om de twee of drie dagen, doch niet eerder dan wanneer de bovenste aardlaag droog begint te worden. Let er vooral op *Mesembrianthemums*, *Mamillaria's*, *Aloe's*, *Haworthia's*, *Echeveria's* en dergelijke rosetvormig groeiende planten niet in het hart te gieten, daar ze dan heel gemakkelijk weggrotten. Maak van deze soorten dus uitsluitend de aarde in den pot vochtig, zonder dat de bladeren nat worden. Eveneens

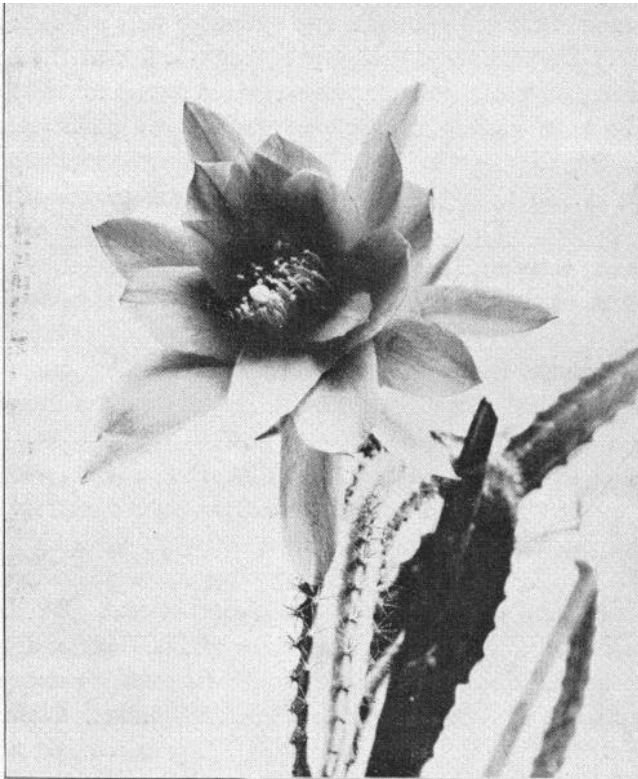
moeten dicht behaarde en sterk gedoornde Cactussen, alsmede monstruose soorten dan minder of zeer voorzichtig begoten worden en mag ook bij deze planten alleen de potkluit worden bevochtigd.

Bedenk, dat voorzichtig gieten in den herfst het voornaamste middel is om de planten voor te bereiden tot den winterrust.

G. D. D.

CEREUS MALLISONII (HORT.).

Hier hebben wij te doen met een kweekproduct, waarvan wij dus in den natuurstaat geen exemplaren aantreffen. Nu is dit voor een rasecht cactusliefhebber misschien een reden om deze plant eenigszins scheel aan te zien, daar er tegenwoordig zoo'n massa hybriden in den handel zijn, zoodat van verschillende planten de

Cereus Mallisonii.

(foto C. G. Wagenaar.)

oervorm reeds bijna niet meer is terug te vinden. (b.v. *Echinopsis oxygona*.) Deze hybride is echter een nadere kennismaking ten volle waard en mag als een aanwinst in de cactuscultuur worden beschouwd. 't Is een kruising van *Cereus flagelliformis* X *Cereus speciosus* en ioaals ik reeds zei een schitterend resultaat. Laat ik U vertellen hoe hij bij mij de kennismaking verliep. Eenige jaren terug kocht ik bij een Utrechtschen kweeker een stekje van een mij onbekenden *Cereus*, waarbij een gedrukt etiket (zoaals de Duitsche firma's dit bijleveren) met vermelding „*Cereus imbricata*”. „*Cereus imbricata*”? nooit van gehoord. Nagekeken in catalogi, nergens te vindeh. Dan maar afwachten en voorloopig als zoodanig aannemen. Eenigen tijd later zag ik bij een mijner collega-verzamelaars een dergelijk exemplaar met vermelding *Cereus flagelliformis*. Dat het deze niet was behoefde bij mij geen twijfel maar tech bracht het mij op de gedachte dat er een zeer nauw verband met deze soort achter zat. In den zomer van 1927 zou de ontknooping van het raadsel voor mij geschieden en wel doordat zich in eind Januari van dat jaar 2 bloemknoppen begonnen te vertoonen die, naarmate het voorjaar vorderde, zich steeds verder ontwikkelden. In Mei bloeide de plant en 't was een prachtbloem, zoaals ook de foto laat zien. De knop is zeer lang en vertoont eenigzins de vorm der *flagelliformis* bloem door de vele petalen, die loslaten voordat de eigenlijke bloem opengaat. Verder blijft de kleur een tusschentint van *flagelliformis* en *speciosus*, maar van binnen heeft zij de fijne paarse weerschijn-gloed van de *speciosus*. Alweer was ik een schrede nader in de determineering der soort, want ik zeide bij mijzelf, als de *flagelliformis* de moeder is geweest, is de Vader hoogstwaarschijnlijk de *speciosus*. Totdat na de eerste algemeene vergadering in Utrecht, onze Oud-Voorzitter de Heer Verbeek Wolthuys mijn collectie kwam zien en juist een bloem aan deze plant bloeiend aantrof, en op mijn vraag wat dat voor een *Cereus* was, verwonderd antwoordde: „Maar m'n waarde Heer weet je dat niet, dat is *Cereus Mallisonii*, een kruisingvorm tusschen *Cereus flagelliformis* en *Cereus Speciosus*.”

Tableau!, daar stond ik, m'n diagnose was dus juist geweest en ik had eigenlijk een duim spek moeten groeien van trots over zooveel bekwaamheid in mijn amateursvak. Maar ik zei niets, want achteraf is het altijd zeer goedkoop om te zeggen: „kijk, dat had ik allang gedacht”. Maar enfin, ik wist ten minste de juiste

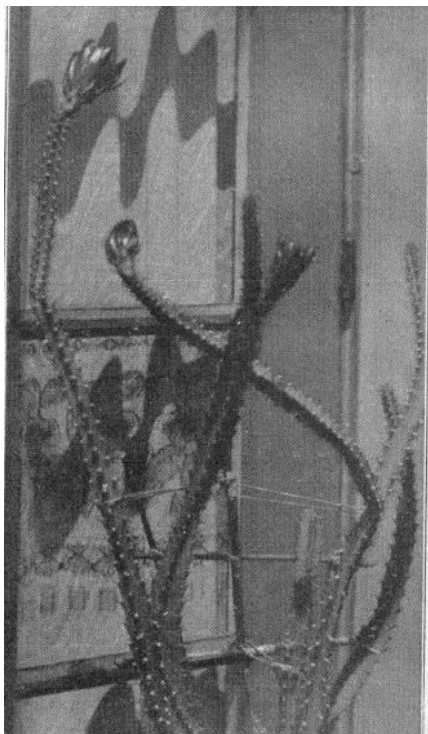
naam en dat is altijd iets waard. Dit jaar heeft de plant weer gebloeid en ik vond het best de moeite waard een foto te maken en een artikeltje voor *Succulenta* daarbij te schrijven.

Utrecht, Augustus 1928.

C. G. WAGENAAR.

OVER ABNORMALE BLOEMVORMING BIJ HELIO- CEREUS SPECIOSUS (Cavan.) Br. et Rose.

Wie kent niet *Heliocereus speciosus*, de plant met de, verrassend mooie, roode kelken, waarvan de binnenste bloembladeren dien fraaien blauwachtigen weerschijn hebben, waarop meeldraden

Afb. 1.

Heliocereus speciosus (Cavan.) Br. et Rose.

Photo Chr. de Ringh.

en stamper zoo schitterend afsteken? Een nadere beschrijving van plant en bloem zal wel overbodig zijn, beide zijn overbekend.

Toch vraag ik een oogenblik Uwe aandacht voor de bijge-

voegde afbeeldingen die mij met 8 dagen tusschenruimte, in het eind van Juni, bereikten.

Over de eerste afbeelding schrijft mij de Heer C hr. de Ring h, onze Voorzitter :

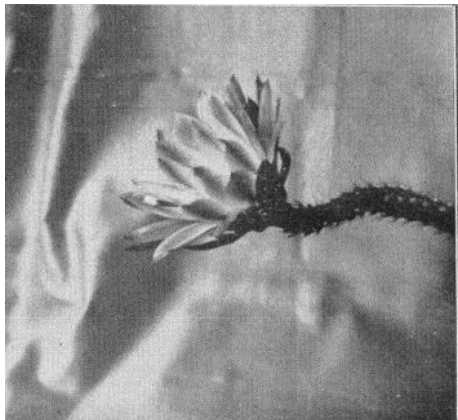
„De afbeelding vertoont een plant met drie bloemen. De „bloem, midden op de photo, is bijna normaal uitgegroeid, aan een „buis uit een areool aan den zijkant van den tak, terwijl uit een „areool er naast een nieuwe scheut is verschenen.”

„Het abnormale van deze bloem was dat zij voorzien was van „een zeer korte buis, waardoor zij rechtop bleef staan omdat de „korthed der buis de, als regel voorkomende, buiging niet toe„liet. De bloem kwam dan ook niet geheel tot haar recht.”

„Met de twee andere bloemen was het nog zonderling gesteld.”

„Het vorige jaar vertoonde de plant neiging tot bloeien. On„danks mijn goede zorgen is er evenwel niets van gekomen, doch „op dezelfde plaats waar toen de knoppen zaten ontwikkelden „zich nieuwe scheuten. Dit jaar is aan het einde van deze beide „takken een bloem verschenen.”

„Een buis hebben zij met, de takken doen dienst als bloem„steel, er is in geen geval sprake van dat de bloemen uit zijde„lingsche areolen zijn ontstaan, de plant bloeit zuiver eindstandig.”

Afb. 2.

Heliocereus speciosus (Cavan.) Br. et Rose.

Photo F. Togni.

De tweede afbeelding is vervaardigd naar een photo welke ik van den Heer F. Togni te Leidschendam ontvang.

De bloem is daar mooier ontwikkeld dan op de andere kiek. Zij wijkt niet af, wat kleur en breedte betreft, van normale bloemen, doch ook deze bloem is zuiver eindstandig geplaatst, heeft bijna geen bloembuis en mist dus ook dier normale buiging.

De meeldraden schijnen normaal te zijn, de stamper eveneens; in plaats van meerdere stempels is er echter slechts 1 aanwezig.

Wat deze beide photo's merkwaardig maakt is dat, op 2 plaatsen tegelijk, zoo'n eigenaardige afwijking optreedt, die daarenboven in groote lijnen geheel gelijk is bij beide planten.

Wellicht dat bij vergelijking der bloemen met elkander, ook zou gebleken zijn dat zij kleinere afwijkingen gemeen gehad hebben.

Het feit op zichzelf, dat planten, die in normale gevallen zijdelings bloeien, in eens eindstandige bloemen produceeren is belangrijker dan zulks op het eerste gezicht lijkt. De plaats waar de bloemen verschijnen is steeds zoo rotsvast dezelfde dat, alleen die plaats reeds, een voornaam kenmerk is waarop met het ontwerpen van een plantengeslacht rekening wordt gehouden.

Voorburg, Juli 1928.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

NOG IETS OVER KALANCHOË'S.

In het Maartnummer verscheen van de hand van den heer Duursma een uitvoerig artikel over het geslacht Kalanchoë, dat tot nu toe in ons orgaan vrij schraal bedeed was geworden. En toch, wat een dankbare planten zijn het voor den vetplantenliefhebber. Men kan ervan stekken, zooveel men wil en het mindert maar niet. Daarbij laten ze zich ook uit zaad heel gemakkelijk opkweeken en ze groeien zoo snel, dat ze ons reeds het eerste jaar verheugen met hun bloemen, iets wat men in het algemeen bij onze dikbladige of gedoornde vrienden niet al te vaak aantreft. Een eigenaardigheid bij vele Kalanchoës is, dat de verdroogde bloemkroon als een vliesje de zaaddoos omgeeft ter meerdere beveiliging van het kostbare zaad. Maar alsof dit nog geen voldoende zorg is voor een talrijk nakroost, maken de planten in den regel ook nog vaak jonge plantjes aan de bloemstengels (vivipariteit) en vormen vrijwel altijd aan den voet nog talrijke scheuten, die zich heel gemakkelijk laten stekken. Wel hebben de volwassen planten vaak de neiging om wat al te weelderig te worden en dus een voor de meeste verzamelaars wat

teveel aan ruimte in te nemen, doch bij de jaarlijksche groote schoonmaak is dit op eenvoudige wijze te verhelpen, door de oude plant, die wat uit zijn krachten gegroeid is, weg te doen en te vervangen door een paar frissche en krachtige stekken. Veiligheidshalve wachten we met het opruimen van de oude plant tot we zekerheid hebben, dat de jonge zijn aangeslagen. Op een paar nieuwere soorten *Kalanchoë's* heeft de heer van Laren in Onze Tuinen No. 23 van 1927 de aandacht gevestigd. Het zijn *Kal. Schumacheri*, *Dyeri* en *Kewensis*. De eerste kenden we reeds uit eigen ervaring. Het is een forschgroeiende plant met tamelijk diep ingesneden blauwgroene bladeren. De bloemen zijn heldergeel. *Kal. Dyeri* is genoemd naar Sir Thyselton Dyer, directeur van den plantentuin te Kew. Deze plant heeft lichtgroene bladeren, die iets blauwberijpt zijn, met een grof gekartelden rand. De bloemen zijn flink groot en wit van kleur. Van deze soort bezit ik thans een zaaisel, dat voorspoedig opkomt en waarvan ik in den loop van den zomer gaarne een aantal plantjes ter verspreiding onder onze leden beschikbaar stel. De laatste van het drietal is *Kal. Kewensis*, aldus genoemd naar den botanischen tuin, waar ze het eerst gekweekt werd. De bladeren van deze soort zijn al heel eigenaardig, namelijk sterk succulent diep driedeelig ingesneden en van een fraai bronskleurig groen. De bloemen moeten helder rose zijn. Hieruit blijkt dus wel, dat deze drie soorten zoowel wat hun bladeren, als wat hun bloemen betreft sterk uiteenloopende kenmerken bezitten, wat mede voor ons eene aansporing moge zijn er eens spoedig kennis mee te maken.

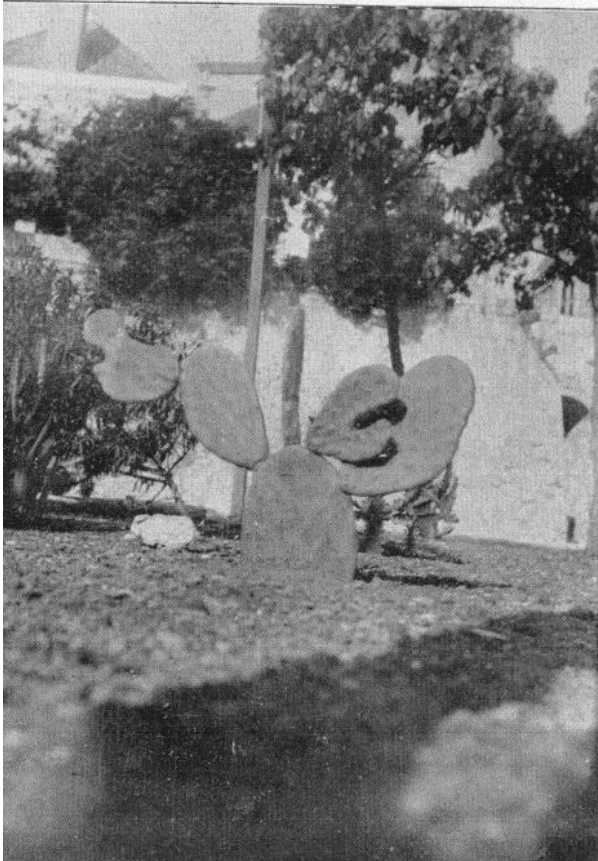
v. D. H.

RAAR DOEN.

Wie in Curaçao het Waterfort binnenstapt en op de militaire kantine aan loopt zal, zoo hij een cactusliefhebber is, getroffen worden door de aanwezigheid van een *Opuntia tuna*, die in het parkje aldaar is aangeplant en - raar doet.

Mijn verblijf alhier, bijna 23 jaren, is ook 11 jaren lang gedeeltelijk benut met het geven van onderwijs aan de militairen. Daarmee is het feit verklaard waarom ik elken middag na schooltijd het Waterfort binnenstapte en de aanplanting van het parkje meemaakte.

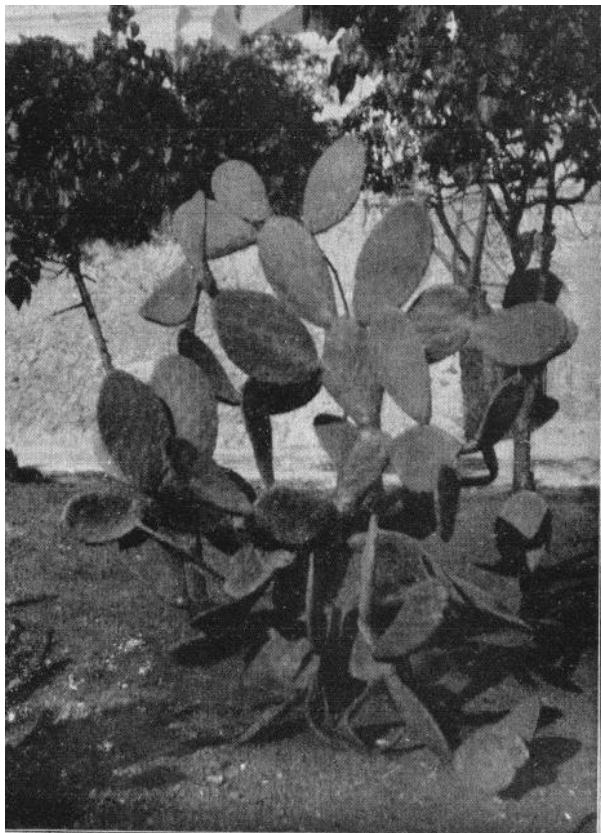
Men had aarde aangebracht, stekken in den grond gestoken, ook stekken van de *Opuntia tuna*, de gemelde doornlooze.

*Opuntia tuna met twee gehavende schijven.
Op den achtergrond 2 Peireskia's.*

Iederen dag werd voor besproeiing der kweekelingen gezorgd en het succes bleef niet uit, maar men kreeg een rare tuna, een monster. De beginstek groeide meer dan gewoon uit en ook de volgende schijven werden monsterachtig groot. Ik heb ze gemeten 38 bij 26 c.M. terwijl ze normaal plus minus 20 bij 10 c.M. zijn. „Dat komt”, zou de juffrouw uit den winkel om den hoek zeggen: „dat komt, doordat ze zooveel water krijgen.” Juist juffrouw, zegt U dat wel en ook doordat ze in goede aarde staan en in de volle zon. Als regel treft men de tuna bij de huizen, zoodat ze veel

schaduw genieten en iedere dag flink besproeid, daar is ook geen sprake van. 'Maar genoemde tuna deed nog raar op een andere manier. Dat zijn beginstek zich tot rolrond stamdeel vervormde is niet abnormaal, maar nu kwam er uit dat stamdeel een schijf - die stekels had en niet zoo zuinig ook, stekels op elke verhevenheid.

Opuntia tuna en Peireskia in het parkje voor de militaire kantine te Curaçao.

Zoo komen de nieuwe soorten in de wereld en ook zoo en door deze en dergelijke dingen komt men er toe in Curaçao meer soorten te zien dan er wezenlijk zijn.

Het is mij n.l. opgevallen wat de groeivoorwaarden invloed kunnen uitoefenen op het uiterlijk van het individu. Daar heb je bijvoorbeeld de algemeen en allerwege hier voorkomende *Opuntia*

elator. In de volle vrije zon heeft die stekels, die niet van dommen huize zijn, flinke platte schijven en gele bloemen. Komt nu zoo'n stek tusschen het struikgewas tot groei dan worden de schijven donkerder, de stekels verminderen de schijven worden langer, ranker. Over het geheel neigt de plant tot *Opuntia curasavica*, die ik hierom een verarmoeide elator zou durven gaan noemen, als voorzichtigheid geen rem meer was voor stoute uitspraken.

't Zou natuurlijk te probeeren zijn, een *curasavica* eens onder andere voorwaarden te laten opgroeien en dan te zien wat het onderzoek opleverde.

En zoo ben ik weer afgedwaald. Daar komt men toe als men haast 23 jaar op Curaçao huist.

De tuna dan is volgens Römer afkomstig uit Spanje, overgebracht naar Mexico, vandaar onder gouverneur Van Raders voor de cochenille teelt te Curaçao geïmporteerd.

Maar wat autoriteit Römer is durf ik niet zeggen, anders komt er misschien twijfel over het gezag van zijn woord.

C. P. A.

CULTUURERVARING MET MESEMBRIANTHEMA'S.

„Een van de lastigste soorten“. Deze klacht hoort men bij de meeste verzamelaars. In den zomer willen ze het nog wel doen, doch zoodra de winter zijn intrede doet, is het met de meeste Mesems ook gedaan. Zoo is 't mij vele jaren gegaan. en van andere leden heb ik menigmaal dezelfde klacht gehoord. En toch hebben alle aan de algemeene voorschriften zich gehouden n.l. in den winter droog en nog eens droog, veel licht en veel warmte.

Niettegenstaande deze (goede) behandeling konden wij niet anders dan in Januari en Februari verliezen boeken. En omdat deze mimikrysoorten zulke aantrekkelijke planten zijn, kocht ik steeds in 't voorjaar een paar kleine plantjes bij, doch met de wetenschap, dat ik er in den zomer veel genoeg van zou beleven en ze in den winter weer moest verliezen.

Zoo was ik dan in den zomer van 1927 in bezit gekomen van een 4-tal dezer Zuid-Afrikaansche zonnekinderen welke het uitstekend deden.

Tegen November heb ik ze zoo als altijd uit het tablet genomen en in een klein bakje appart gezet, droog, licht en warm,

Na verloop van eenigen tijd bemerkte ik alreeds achteruitgang. Ze werden zachter, gingen rimpelen en kregen een vale kleur.

Toen kwam de gedachte bij mij op: wanneer ik ze toch moet verliezen wil ik nog eens een andere methode volgen. Ik zet alles op alles.' Ik heb dat bakje gevuld met turfmoalm, zoodat de potjes er voor een vierde in stonden en om den anderen dag de turfmoalm nat gespoten, natuurlijk zeer geleidelijk, doch zoodat de potjes rood bleven. Ik dacht natuurlijk, dat na veertien dagen alles verloren zou zijn, doch ik had misgerekend.

Na drie weken bemerkte ik, dat mijn *Bolusii* er beter ging uitzien en zelfs weer hard werd, ook *trigrinum* en zelfs *pseudotruncatellum* kregen weer de oude kleur terug en zagen er kerngezond uit.

Zoo ben ik doorgegaan met water te geven, en het resultaat was, dat alle Mesems niet alleen goed den winter door kwamen doch zelfs alle doorgegroeid zijn. *Trigrinum* en *bolusii* hebben twee nieuwe bladparen gemaakt en *pseudotruncatellum* maakte een stek van 1 c.M. groot.

Hoe is dit nu te verklaren? De temperatuur was steeds 50 à 55 graden, alleen bij zon klom dit tot 60 à 65. Misschien is Mej. M. C. Karsten wel zoo welwillend om in het volgend nummer van *Succulenta* daarover het een en ander mede te deelen. De leden zouden daar zeer mee gebaat zijn en bij een proefneming door andere leden zou menige plant in leven blijven en daardoor de liefde tot het kweken van Mesems zeer worden bevorderd.

Amsterdam, Juni 1928.

W.

FOTO'S VAN CACTUSSEN.

Hoewel zich nog geen 50 abonné's hebben opgegeven, toch zal de heer Kooy zijn plan ten uitvoer brengen. De eerste serie van vijf kaarten wordt in den loop dezer maand aan de opgegeven adressen verzonden. Aan den achterkant zal de heer Kooy elke foto van een volgnummer voorzien en zullen de namen telkens in „*Succulenta*” worden bekend gemaakt. Elk kan dan naar eigen goedvinden de bijschriften op zijn foto's aanbrengen.

Na ontvangst der foto's wordt men beleefd verzocht het bedrag **uitsluitend per postwissel** te willen overmaken aan den heer **P. KOOY, van Ostadestraat 50-I Amsterdam.**

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Utrecht en Omstreken.

EXCURSIE NAAR DEN UTRECHTSCHEN HORTUS.

Doordat tegenwoordig de Hortus te Utrecht des Zaterdagmiddags voor het publiek gesloten is, had de Kring Utrecht en Omstreken een excursie georganiseerd op Zaterdagmiddag 2 Juni 1928.

Precies 3 uur werden de deelnemers ontvangen door den Hortulanus, den heer Romeijn. Voor hen die vroeger reeds den tuin bezocht hadden, viel het reeds dadelijk op, dat de entree een groote verandering had ondergaan. Tegenover de ingang is een prachtige rotspartij aangebracht, waarin behalve Agaven en Aloes 120 verschillende soorten Sedums en Sempervivums tot nadere beschouwing roepen. Nadat langen tijd bij deze rotspartij was vertoefd, werden de kassen bezichtigd. Prachtige Bertolonia's, waarvan de bladeren geborduurd leken, kregen we te zien, benevens diverse soorten varens, Columnea's, bloeiende Cattleya's en Cyperpediums, etc. etc.

Nadat we de diverse kassen doorgewandeld waren, waarin een rijkdom van plantengroei onze bewondering afdwong, kwamen we in de Cactuskas. Nimmer hebben we in den Hortus te Utrecht de collectie Cacteëen en Succulenten zoo keurig verzorgd gezien als thans. De heer Romeijn ontpopte zich hier als een speciaal Cactusliefhebber. Circa 200 soorten zaden, uit de desbetreffende landen toegezonden, waren dit voorjaar door hem uitgeplant en circa 80 % was opgekomen. Deze collectie zaailingen was een lust om te zien. De *Cereus grandiflorus* stond volop in knop. Een 14 dagen later deelde de heer R. mede, dat op een avond 5 bloemen tegelijk hare schitterende schoonheid vertoonden. De *Phyllo's* waren bijna uitgebloeid, ofschoon nog diverse bloemen te bewonderen vielen.

Het zou te veel plaatsruimte vergen wanneer we deze kas uitvoerig gingen beschrijven. Als de redactie het goed vindt, wil ik voor *Succulenta* later wel eens een uitvoerige beschrijving geven.

Circa half zeven was deze genotvolle middag maar al te spoedig voorbij. De Voorzitter, de heer Bar ten dankte den heer Romeijn in een korte speech voor de uitnemende leiding en uitvoerige uiteenzetting.

Niet onvermeld mag blijven dat de heer Romeijn aan den Kring Utrecht circa 150 zaailingen ter verdeling beschikbaar stelde, hetgeen onder grooten dank aanvaard werd.

F. TE WINKEL, *Secretaris*,

Kring Utrecht en Omstreken

Op Zaterdag 16 Juni j.l. hield bovengenoemde kring een excursie naar de verzameling van den Voorzitter van "*Succulenta*" den heer Chr. de Ringh te Hilversum.

Bij aankomst troffen we direct in den voortuin een reusachtige *Cereus*, die daar de wacht scheen te houden over de achter hem staande cactuskas. Deze kas is een z.g. dubbele kas met aan weerszijden planten. Bij gebrek aan ruimte stonden de *Phyllo's* onder de tabletten. Desondanks met bloem. Deze verzameling kenmerkte

zich in het bijzonder door oude planten en importen, die het zeer wel naar den zin hebben. Ook vinden hier vele Succulenten een plaats.

Onder het genot van een kopje thee liet de heer de Ring h ons zien een door hem vervaardigd losbladig plaatwerk, waarin de, door een buitenlandschen kweeker beschikbaar gestelde, foto's van de meeste soorten Cacteëen en Succulenten voorkomen. Een rijk en schitterend werk.

Hierna werd een bezoek gebracht aan de kwekerij van den heer Lamaker te Hilversum.

Deze kweeker had een kas met ontelbare zaailingen benevens diverse platte bakken met oudere zaailingen. De kas met groote planten was eveneens de moeite waard.

Vele plantjes verwisselden van eigenaar.

Nadat de heer Bart en bedankt had voor de moeite ons rond te geleiden, ging het Stationswaarts. Daar bij aankomst de trein net 5 minuten geleden vertrokken was, moest men circa 1½ uur wachten. Ook deze tijd werd op aangename wijze doorgebracht. Circa kwart voor negen was de expeditie in Utrecht terug.

F. TE WINKEL, *Secretaris*.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

EXCURSIE NAAR ROTTERDAM.

Begünstigd door zeer schoon weër bracht de Kring 's-Gravenhage. op Zaterdag 14 Juli, het aangekondigde bezoek aan de Succulenten-collectie van den Heer van den Houten.

Hoe warm het was en hoe ver . . . , U weet wel die geschiedenis door Beets zoo prachtig geteekend . . . mochten de deelnemers aan deze excursie aan den lijve ondervinden.

Edoch; bij Succulenten behooren warmte en zonneshijn, dus was alles in orde . . . en dat was het ook want de stemming was opperbest.

De Heer van den Houten, die de vriendelijke attentie had het gezelschap (ondanks de groote hitte) aan het Station Hofplein af te komen halen geleidde ons, langs den kortsten weg, naar lijn 5 waarna de Botanische tuin spoedig bereikt was.

Allereerst werd de tuin zelve bezichtigd en van al de daarin gekweekte nuttige of fraaie gewassen terdege nota genomen, want in den tuin worden alle Nederlandsche landbouwproducten verbouwd, o. a. alle soorten graan. boekweit, aardappelen, suikerbieten, vlas en ook tuinbouwartikelen zooals asperges en tomaten.

Verder is er een interessante groep zeldzame *Cruciferae*.

Toen werd onze aandacht gevraagd voor de rotspartij met haar overvloedige beplanting, waaronder vooral de collecties *Sempervivum en Opuntia* (winterharde) opvielen en waarop verscheidene *Sempervivums* en ook eenige Sedums bloeiden. O. a. *Sedum spurium en Sedum reflexum*. Dit was het eerste samentreffen met *Succulenten*.

Daarna kwam het platte glas aan de beurt. De *Phyllo's* stonden. behoorlijk geschermd, door een wijdmazig linnen gordijn, in uitstekende conditie, zich gereed te maken om in den a.s. winter hun knoppen aan te leggen waaruit dan in het voorjaar de prachtige bloemen zullen ontluiken.

Verder stond daar te midden van talrijke andere Succulenten een kloeke plant van *Euphorbia globosa*, een Pelargonium (nog niet gedetermineerd en daarom voorloopig de „Peenlof“ *Pelargonium* gedoopt) met vederachtig loof, enkele rijen kleinere Cactussen enz.

Toen kwam de kas aan de beurt. Daar was een bloeiend exemplaar van *Hoya carnosa*, wat zijn die talrijke bloempjes in zoo'n scherm toch mooi, en een paar zaailingen, nu meters lang, van *Selenicereus grandiflorus*, een groote plant van *Rhipsalis regnellii*, en *Sansevieria guinensis* met de op *Aloe variegata* gelijkende, doch véél langere bladeren.

Vóór de kas stonden, in den vollen grond, de „andere“ Succulenten. Te veel om op te noemen.

Merkwaardig was te zien welk een invloed de ongetemperde elementen op b.v. *Echeueria agavoides* hebben. De bladeren waren bijna chocolade-bruin doch het hart, in de buitenlucht ontstaan, was bijna zooals bij onder glas gekweekte exemplaren.

Een prachtexemplaar was aanwezig van *Cotyledon rotundifolia*. Talrijke *Gasteria*'s en *Aloe*'s waren daar eveneens opgesteld. Een fraai exemplaar *Crassula cordata*, echt Zuid-Afrikaansch van uitzien, mooi wit bedauwd, kan als voorbeeld gelden van wat te bereiken valt met open-luchtcultuur.

Na dit Karroo-tafereeltje te echter omdat de felle zonneschijn den grond tot poeder had uitgedroogd, brachten enkele stappen ons naar den vijver, de oase, die zich, omzoomd door weelderig groen, vredig in het zonlicht koesterde en als laatste verrassing talrijke rose en witte waterlelies te bewonderen gaf waartusschen de kloeke goudvisschen hun dartel spel speelden.

Moet ik nog vermelden dat sommige Heeren voor het eerst van hun leven witte frambozen zagen en proefden ? en dat sommige Dames met groote bouquetten bloemen huiswaarts gingen ?

Als ik dit vermeld dan moet ik eigenlijk eerst nog mededeelen dat niemand naar huis ging zonder een souvenir aan dit geslaagde uitstapje.

Zelfs waren er, bij die souvenirs, stekken van een waarschijnlijk nog niet benoemde *Cotyledon* (of *Crassula*) uit Basutoland.

En hiermede neem ik weer afscheid van dit uitstapje dat, nadat ondergeteekende met enkele volzinnen, ook namens de andere leden, den Heer van den Houten hartelijk dank gezegd had, voor het verschaftte genoeg en de goede gaven, even gunstig eindigde als het was begonnen.

Wegens uitstedigheid der Secretaresse ingezonden door

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

MUTATIES LEDENLI JST.

ADRESWIJZIGINGEN.

V. Bing, v/h. Amsterdam Z., Amstelveenscheweg 152, thans Aerdenhout, Rijnegomlaan 59.

D. H. de Bruin, Amsterdam C., v/h. Lijnbaangracht 74, thans Buiksloterdijk 684. (N.)

L. Mattern, Arnhem v, h. v. Lawick v. Pabststraat 207, thans van Ruisdaelstr. 66.

- Jonkvr. M. C. de Jonge, 's-Gravenhage, v/h. 0. Scheveningscheweg 14, thans Ernst Casimirlaan 32.
- B. K. M. Versnel, 's-Gravenhage, v/h. Fahrenheitstraat 274, thans Weimarstraat 328.
- G. H. van Soest, 's-Gravenhage, v/h. Gooilaan 15, thans Escamplaan 192 (Zuiderpark).
- Mej. T. L. van Gulik, v/h. 's-Gravenhage. Lubeckstraat 19, thans Mevr. T. L. Plugge-van Gulik, Hillegersberg. Oranjelaan 21.
- H. G. v. d. Ben, Hilversum. v/h. Sumatralaan 18, thans Curaçolaan 15.
- J. van den Berge, Middelburg, v/h Seisweg R 80a, thans Ververijstraat N 134.
- L. Wit, Rotterdam. v/h. Tidemanstraat **396**, thans Zwaerdecroonstraat **59b**.
- H. van der Velde, Rotterdam, v. h. Slaghekstraat 106a, thans Hortensiastraat 17.

NIEUWE LEDEN.

- Mevrouw Schwartz-de Bruyn, Amsterdam C, N. Passeerderstraat 2.
- S. Schimmelpenning, Arnhem, Steenstraat 39.
- J. Scikkelorum, Assen, Witterweg 166.
- G. van der Maazen, 's-Gravenhage, van Ostadestraat 143.
- A. Ymkers, 's-Gravenhage, Lijsterbesstraat 51.
- Th. Witkamp, 's-Gravenhage, Nic. Tulpstraat 21.
- H. Dillen, Kampen, Hofwijk 5.
- Mevr. C. M. van Hennekeler-v. d. Berkhof, Laren (N. H.). Tafelbergweg 15.
- Mevr. T. P. F. Roovers, Laren (N. H.), Tafelbergweg 15.
- P. H. Lenselink, Larep (N. H.), Klaaskampen 19.
- N. Majoor, Laren (N. H.), Ambachtsteeg 9.
- W. Smit Jr., Maassluis, Veerstraat 7.
- J. J. Tans, Maastricht, Hertogssingel 11.
- W. J. Nijgh, Middelharnis, Hoflaan.
- A. van Hoek, Waalre (N. B.), „Treeswijk“.
- Jonkvr. van Pallandt-Neerijnen, Waardenburg, Kasteel „Neerijnen“.
- Mevr. L. Dieleman-Dees, Schoondijke (Zeeland), Sasputschestraat.
- F. Pals, Zwolle, Eendrachtstraat 5.

BIBLIOTHEEK.

De bibliotheek is weer geopend.

CONTRIBUTIE 1928.

De binnenlandsche leden, die op 15 September e.k. hun contributie over dit jaar nog niet voldaan hebben (zijnde f 3.- plus f 0.20 inningskosten) zullen van de ledenlijst afgevoerd worden. Den buitenlanders geven we echter nog eenigen tijd om het verschuldigde bedrag (voor hen f 3.-) ons alsnog over te maken.

PENNINGMEESTER.

NIEUWE LITERATUUR.

Prof. K. Dinter. SUKKULENTENFOKCHUNG IN SÜDWESTAFRIKA. II. TEIL.
Juni 1923 bis April 1925. — 9 Bogen gr. 8". mit 8 Abbildungen. einer Landkarte und Sachregister beider Teile. Preis 5.50 Rm. Verlag von Gustav Winter, Herrnhut i. Sa. 1928.

Een zeer interessante bijdrage tot de kennis der succulente flora van Z. W. Afrika. In het bijzonder voor den Mesembrianthemumvriend bevat deze nieuwe uitgave veel wetenswaardigs. In het volgend no. hopen we uitvoerig op dit boekje terug te komen.

VRAAG EN AANBOD.

Te koop een geheel nieuw cactuskastje. dat ruimte biedt voor ongeveer 70 planten. Gekost hebbende f 35.--, nu voor f 20.--.

Liefhebbers kunnen een foto aanvragen aan M. van der Lee, Maassluis, Wagenstraat 4.

RUILRUBRIEK.

Aangeboden door P. A. Jonker Julianaplein 9 Amersfoort : *Opuntia salmiana*, 10-20 c.M. *Aloe saponaria*, bladgrootte 25 X 5 c.M. *Aloe arborescens*, bewortelde groote stekken, *Bryophyllum crenatum*, 20-50 c.M. hoogte, te ruilen tegen Aloë variegata en andere vetplanten of Cactussen. Tevens beschikbaar bladeren van *Bryophyllum crenatum* (voor het kweeken van broedknoppen) waarvoor liefst zaden of stekken.

Ter ruiling aangeboden door A. van Dam, Lombokstraat 19 Enschede: een *Opuntia cylindrica* hoog 35 c.M.. één idem, hoog 20 c.M. beide met 2 koppen.